

| בסעודת המלכים מתחילה פרשה זו ובעיקרה יצחק מסתירית — וצד השוה אחד משותף לשתיهن: הרצון.

בשם ש"תפלה בלי כונה בגוף בלי נשמה", ועליה יאמרו: "זינפהו בפייהם וכבלazonם זכובילו ולבק לאיינזון עמו", אף על פי שהזה הוא רחום יכפר², אך כל מעשה טוב שהאדם עשה העיקר שהרב יעשה לא במצוות אנשים מלומדה, אלא מתוך רצון וחפץ, אהבה ותשקה, וביריות ומרירות. והדבר התבטא ביותר בשתי העבודות של אברהם, הסעודה והעקרה. מכנים אורחים גודל היה אברהם. "זיטע אשל"³, ואמרו: אכילה שתיה לוויה. אשל זה פרדס, ואשל זה פונדק — והכל בשבי האורחים. אבל כל מה שהטורה מספרת באירועים ובפרוטות על

הכנסת אורחים של אברהם הוא לא באירועים ממש הוקוקים לכך, אורחים בשור ודם, אלא — במלאים. מים לריחצת הרגלים ושלש סאים קמח סולת ועוגות ושולשה בני בקר ושלש לשונות בחדרל ותמאה חולב — בכל אלה טרח אברהם למי שאינם צרכיכים אף לאחד מלאה. "זיאכלוי", וכי אוכליך היין אלא נראין כאוכליך, ראשון ראנון מסתלק⁴. ובכן לא היה כאן מעשה במציאות, לא אורחים ולא הכנסת אורחים, אלא — רצון בלבד, מחשבה טוביה גרידא. לא ידע אברהם שם מלאים, באו אליו בדמות אנשים, והוא החתר בחשך רב ובוניות וגידיות לקים בהם משות הבסת אורחים, אבל לאמיתו של דבר לא קיים אלא במוחשבתו וברצונו בלבד. ועל רצון זה האריבו במדרש לפרש את השבר שシリם לו הקב"ה במדבר ובישוב ולעתיד לבוא.

ואף הניסין הגדול ביותר מעשרה הגסינות של אברהם, נסיוון העקרה, אף-הו לא היה אלא ברצו בלבד ולא במציאות ובפועל. לא זו בלבד של הקב"ה שישיוח את יצחק. "אשר לא-יעזתי ולא דברתי ולא עלה עלי-לבבי" — אשר לא צויתי, זה בנו של מישע מלך מושав; ולא דברתי,

זה יפתח, ולא עלתה על לבי, זה יצחק בן אברהם⁵. וכבר פירשו הכותב "זישלח אברהם את-ידו ויקח את-המאלת"⁶, כי אברהם תיכון את אביו הנזק שלו כל כך עד שהם, האחים עצמם, היו מוכנים ומוכנים לעשوت כל המעשים הטובים, וכך אמר ר' מתניה בירושלמי⁷: שעשהם מהזק טובה בראשו שכש망יע למודים הוא כורע בעצמו. אבל כאן, בעקרה, הדרי לא היה כאן באמת שום מוצאה מצד עצמה, והוצרך לא הרגישו האחים שום נתיה מצד עצם לעשوت המעשה, אברהם לשלוח את ידו⁸ לחתת המאלת, כי היד עצמה לא הרגישה גנאה כל כך. ונסיון זה של העקרה, שאנו מזכירים לדורות כוכות אבות שיגן עליו, לא היה אלא ברצו וריזות ("זישכם אברהם בבליך"⁹) בלבד, ולא התגשם במעשה.

זהו הנקודה השיטופית של פתיחת הפרשה וסיומה, הכנסת האורחים והעקרה. להודיעו, שהעיקר הוא הנקודה הפנימית של כל מהעשימים הטוביים — הרצון והאהבה והוירות. וראי, הרצון בלבד לא מספיק, אף אברהם הוכחה להלביש הרצון במעשה, לפי מוחשבתו על כל פנים. חשב שמכניס אורחים בפועל וחשב שהעקרה מתגשמת במעשה. אבל בצירוף להמעשה קובע עיקיר הרצון שבו.

אלה וריזות אהבה וריזה

ב' 3

ד דברי הפורענות שהנביא אומר, כגון שיאמר פלוני ימות או שנה פלונית שנה ורב או מלמה וכיוצא בדברים אלו, אם לא עמדו דבריו אין בה הכתשה לנכאותו ואין אומרן הנה הנה על הרעה שהקב"ה אריך אפים ורב חסד גניהם על הרעה, ואפשר שעשו תשובה ונסלח להם אנשי נינה או שתلتם להם כוחקה: אבל אם הבתיה על תשובה ואמר שידיה ברוך ולא בא התובה אמר בידוע שהוא נביא שקר,ichel דבר טובה שיגורו האל אפללו על תנאי איתן חזרה, הא למורת שברבר התובה בלבד יבחן הנביא.

חכלמה

יח, יג למה זה צחקה שרה. הנה ריבינו הרמב"ם בפירוש המשנה¹ ובחיבורו (הלוות יטדי התורה, י) כייל לנו כי הנאמר מפני השם יכול להשנות על ידי השתנות המקבלים, וכן פחו שמא יגרום החטא, אבל הנאמר לביא² לא יכול להשנות. לאות, כאשר אמר השם לאברהם, ויצחק³ בלבו "תלכּן מהא שנה יולד", משום שיכל להשנות. אבל שרה, אחריו ששמעה כבר מפני אברהם אשר הוא אצלם כאלו שמעה מפני נביא, כאשר קרא שמה שרה, שנאמר לו כל זה ביחיד⁴, ותחזק⁵, וכן אמר נביא לטובה לא יכול שוב להשנות עוד, והבן⁶.

הפטה כה

ד ונתחבש הathan ותאמר אל-געורה נהג ונלה אל-מעצר-לי לרביב כי אם-אמירתך לך: כה ותלה ותבא אל-איש קאלהים אל-הקר הכרמל נינה⁷ בראות איש האלהים אותן מנג'ך ולא אמר אל-גיחזני גערו דעה השונמית הללו: ט עטה רוץ-נא לקראותה ואמרך לה שולום לך השלום לאיש האלהים לילד ותאמרך שלום: שולום לך השלום לאיש האלהים אל-הקר ותחזק ברגלו ויגש גיחזוי לחרפה ולא אמר איש האלהים הרפה לה כי נפשה מרה-לה ויוה העלים ממנה ולא הגיד לי: כה ותאמר השאלות בין מאת ארני הלא אמורתך לא תשלוח אותך כת ויאמר לגיחזוי חגר מותני וקח משענתי בירך ונלה כי תמצא-איש לא תברכו כי יברך איש לא תטענו ושמת משענתי על-פני הבער: ונתאמר אם הנער חייה והחיינשך אם-אונוב ניקם נילך אחריה: לא גגחוי עבר לפניים וישם את-המשענת על-פני הבער ואין קול ואין קשב נישב לקראותו ויגדר לו לאמר לא הקץ הנער: לא נtabא אל-ישע הבית והנה היגער מות משכב על-מיטה: לא נtabא ויסגר הדרלה بعد שניהם פיו על-פיו ועיניו על-עיניו וכפפו על-כפפו [כפוף] ויגהר עליו ויחםبشر הילדה: לה נישב ווילך בבית אחת הנעה ואחת הינה ניעל ויגהר עליו ויזוזר הנער עד-שבע פעמים ויפקח הנער את-עיניו: והוא נקרא אל-גיחזוי ויאמר קרא אל-גיחזות השונמית הזאת ניקרא והבא אליו ואמר שאי בנה: לה ותבא ותפל על-רגלו ותשתחוו ארthead ותהיינא אה-הוה ותחטא.

בְּנֵי אַכְזָב
בְּנֵי מִתְּחַזָּק

סְבִירָה

10/11 (NID) ⑤

(ג) **באלני טרוא ולמה באלוני ממרא יחברך שם של ובקביה שאין**
מקפת שבר של בריה שלשה אהובים הוי לו לאברות עיר
אשכול וממרא. וכן שאמיר לו הקדוש ברוך הוא שיטול תלך לכתה מהם
עצה הלך אצל עיר אמר לך וכן אמר לך הקדוש ברוך הוא אל עיר
בעל מום רוץחה אתה לעשותך שייתו קובין של המלדים שרונות באין
זוגוין אתה ואין אתה יכול לבורוח פטניות. הנינו והליך אצל אשכול אמר
לך לך לך לך לך הקב"ה. אל אשכול אתה וכן אם אתה תමול יצא מפה
דם ורבה ולא תוכל למוביל ותמות. הנינו והליך אצל ממרא אל לך לך אמר

ל' הקב"ה מה תיעני. אל מمرا בדבר הוה אתה מבקש עזה הלא הוא שהציך מבכשן האש ועשה לך כל הנגעים והצלל מון המלכים ואללי בתרנו, ובגרתו זו הורזין אותו והצל רמייה אבראים שבך ומתקעת אבר אחד אתה מבקש עזה עשה מצותנו. אמר הקב"ה יתברך אתה שנתה עזה שמול אני נגה אלו אלא בתהמוד היה יורה אליו היה באלוני ברבב'.

Hasidic Tales of
the Holocaust
P.175-177

תניא ריש בן אליעזר אומר כל מצות שבספר ישאל עליהם למשה בשעת נרות המלכות בנוו עבדה כוכבים ומילה עדר מוחוקת בדם וכל מצוה שלא מסץ ישאל עצמן עליה למשחה בשעה המלכותית ענן חפילין עדרין הוא מרופה בדם *

Circumcision

"I WILL TELL YOU ANOTHER STORY," SAID RABBI ISRAEL SPIRA TO his student Baruch Baer Singer, "a story that took place in the Janowska Road Camp. Janowska was one of those camps about which, if one is to recall the events that took place during one year, one can fill the pages with tales of heroism, suffering, and death. Not one book, but ten volumes. And even then, it would just be a drop in the ocean."

"Many have asked me to publish the stories of Janowska in a book. I told them I am not writing new books. It would be sufficient if we read and studied the existing books. But this particular story is a duty to record. It is a mitzvah to tell it, for it is a tale about the devotion and sacrifice of a daughter of Israel."

"One morning in Janowska, I was standing and sawing wood with another katzetnik (camp inmate). To humiliate us as much as possible, I was given as a partner a very short man. As you see, thank God, I am not among the short ones. It made the wood sawing both a difficult task and a laughable sight. With each pull of the saw my partner would stretch out and stand on the tips of his toes, and I would bend down till my aching, swollen feet were bleeding. And the Germans stood by and watched our misery and suffering with delight.

"One morning, on Hoshana Rabbah, as we were sawing wood, the wind carried in our direction piercing, tormented cries such as I had never heard before, even in the Janowska hell. The desperate clamor was coming closer and closer as if the weeping was filling up the entire universe and drowning it with painful tears.

"It is a children's Aktion, little angels from the entire vicinity of Drohobycz, Borslavl, Lvov, Stryj, Stanislav, and

"others were brought here to meet their maker," said a katzetnik who passed by, pushing a wheelbarrow, without even glancing in our direction. I thought the cries would shake the world's foundation. We continued sawing the wood as our eyes became heavier and heavier with tears.

"Suddenly, just next to us, I heard the voice of a woman. Jews, have mercy upon me and give me a knife." In front of us was standing a woman, pale as a sheet. Only her eyes were burning with a strange fire. I thought that she wanted to commit suicide. I looked around, and since I saw no Germans in sight, I said to her, "Why are you in such a rush to get to the World of Truth? We will get there sooner or later. What difference can one day make?"

" 'Dog, what did you say to the woman?' A tall young German who appeared from nowhere demanded an answer, while swinging his rubber truncheon above my head. 'The woman asked for a knife. I explained to her that we Jews are not permitted to take our lives. For our lives are entrusted in the hands of God.' I hastily added, 'And I hope that you, too, will spare our lives.' The German did not respond to my words. He turned to the woman and demanded an explanation from her. She answered curtly, 'I asked for a knife.'

"As she was talking, she kept examining the German with her feverish eyes. Suddenly her eyes stopped wandering. Her gaze was fixed on the top pocket of the German's uniform. The shape of a knife was clearly visible through the pocket. 'Give me that pocket knife!' she ordered the German in a commanding voice. The German, taken by surprise, handed the knife to the woman.

"She bent down and picked up something. Only then did I notice a bundle of rags on the ground near the saw-dust. She unwrapped the bundle. Amidst the rags on a snow-white pillow was a newborn babe, asleep. With a steady hand she opened the pocket knife and circumcised the baby. In a clear, intense voice she recited the blessing of the circumcision. 'Blessed art Thou, O Lord our God, King of the Universe, who has sacrificed us by thy commandments and hast commanded us to perform the circumcision.'

"She straightened her back, looked up to the heavens, and said, 'God of the Universe, you have given me a

healthy child. I am returning to you a wholesome, kosher few. She walked over to the German, gave him back his blood-stained knife, and handed him her baby on his snow-white pillow.

"Amidst a veil of tears, I said to myself then that this mother's circumcision will probably shake the foundations of heaven and earth. Next to Abraham on Mount Moriah, where can you find a greater act of faith than this Jewish mother's?"

The rabbi looked at his student with tear-filled eyes and said, "Since liberation, each time I am honored at a circumcision to be a Sandak (godfather), it is my custom to tell this particular story."

Based on a conversation of the Grand Rabbi of Bluzhov, Rabbi Israel Spira, with Baruch Singer, January 3, 1975. I heard it at the rabbi's house.

ועמד בין סמלך ובין הצליס כדי שאל
ישמעו דבריו לולם סמלך, וחילה פוי המלך
シימרְהָס לו לדבֵר צִחְוֹד מַלְיָה, וְזֶה הוּמָנוּ
כִּי מַדְיִ יְדַבֵּר נָה עַכְדָּן דָבֵר צְהֻנִּי מַדְיִ
[כלומר דיבקתו במשוני מודוני ונגה שיטמדו]
הַצְּלִיס צְעִינְיוֹן ע"כ.

והיינו עטמו שעתה יקודם ותת, יט נצח
על פי הכלל כל דברים ביזמים מן
הכל נקדים לנו [כמודמה לי שליחתי הקדש]
שולם נספל באל מלחמת מגנון מקהלות
ויל' לישודה עד עתה לזכור עס יוסף
לטמלו מה נמיין על ידי הרים גמלוע
כמ' וס חמור לביו לויום, וסיה קפה
לו דהמלה למ ווימל יוסוף לטרמו וחכז
לברכו סווין יונאים מן הכלן חין נקדים
לע' יוסף, מסוס כבבאים מזרלים לביו
ליופר חיון חומלים זמה מלבן חיל קמס
חוילים לביו וממס בכלי חיון נקדים לנו
יוסף, וממס בכלי נספה עצמי לדבר עס יוסוף
נדדו ולם עיי' רטלים והולע עצמי שיתמע
יוסף דברים כיונאים מן הכלן יקיה נקדים
לע' זהו יונט וג' חמוץ וג'.

והבאuum מהר שמהלך בקצ"ה נ"ל ציימלך
שלהם נ"ל יטיג' אלה, מות ממומת
וכל חסר נ"ק, יהו הצימלך מהך כדקמץ
וילא נ"ס הצימלך נזקל וילא נ"ל עבדיו וריה
א קכולם יסתמו לדביו ויקנינו לאחסן ה
כליה, ומפצע דלים נ"ל יהמר הלא נ"בריו וכס
יחזרו ויחזרו הדבורים נ"ל עבדיו הפקול כס
ל"ג יהמרו הדבורים נ"מ דבורים קייניס
ב מן הכל נ"מ יסתמו לאם, ומפטום כמי לריה
סומ נ"עלו לומר נ"ל עבדיו טייסה נ"חינה
יונחים מן האב וכוכבים נ"ג ויקנינו להציצ
כליה, וזאו וידבר מה כל הדבורים מהלכה
באזניהם ליריקת, עוד נ"ז לומר בדרכ חותמת,
ג דוחימת גרט"ז על הפקוק מעיטה מהך נ"ג
יעטו לדביהם המכח כהן נ"ל עליות כל
נקביס, נ"ל זרע ואל קמעיס ואל רעוי, וחוניים
ומועם, וכן מגייל סלמגץ" (פסקוק ז"ז) צבוס
מדרשת רוזה (נכ. יג) כי עוזר נעל ר' עזירה
צפפה, עזירה בגrown, עזירה צעין, צחונן,
וכו'. וכיון שכן צענש סדריגר הצימלך לעבדיו
נוש שמהלך לו ר' כהה צחין צומען לדביו
מפטום דבקצ"ה נעל נקיי חזנייס ונה יכלו
לעטוף פיטיג, ודרכן שולנס כהמודבורים מהדס
ה נ"ל זומע פיטיג, מדבורים נ"קן צחוניאס,
וזה עזב הצימלך כמלחה צחין זומען
דביו יקסה והמלחין לדבר ישראל צחוניאס

ויבקע עצי עולה ויקם וילך וכו' איתא
במ"ר (סוף פ' נ"ה) ופ' בשלוח
(פ' כ"א) בזכות אברהם אני בוקע להם הים
כו' שנאמר ויבקע עצי עולה, ואומר ויבקעו
המים, ולכארה צ"ל מה זה מדה כנגד מודה,
ונוראה דכונת המדרש בוה דיש לדליק למה
בקע את העצים בבית ולא שם בהר המוריה,
אלא ייל דכיוון לדברם אע"ה לא ללח עמו
שה להקריב קרבן כ"א יצחק בן יהי לעולה,
אי"כ אם היה צריך שם לבקע העצים, ושם
היה יצחק ג"כ כבר יודע דהוא יהי לעולה,
ואם היה צריך לבקע שם את העצים בפני

יצחק ה' לו עינוי הדין גדול ליצחק, וכייל' (סנהדרין ל"ה) דאסור, ע"כ אמר לו הקב"ה למשה רビינו ע"ה אתה תבקע את חיים בפעם אחת ולא מעט מעט, דהינו בכל מקום שלכו מהי יבשה דא"כ יהיו לפניהם המים ויפחדו בכל שעה ללבת הלהה שמא יש שם מים, וזהו כוונת המ"ר בזכות אברהם ע"ה שלא ה' רוצה לענות הדין, כן גם אתה חעשה כן, והוי שפיר מודה כגンド מדחה, וזהו מיש שמות י"ד ט"ז) ונטה ירך על החיים ובקעהו, ה'ינו שיבקע כלו במת אחת כנ"ל, וכ"ל.

ME 101
101

וישכם אבימלך נבקר ויקרא לכל
עבדיו וידבר את כל הדברים
האלה [שה אמר לו הקב"ה שם לא ישוב שרת,
ימות וכל אשר לו] באזוניהם, ויראו
האנשים מאדר (כ. ט). לכלורה מיזומן
צמוניות מיטחן, ועין צמ郎וס חונקלום
לונלה דסיה קאה לו זה, לפירוט על מינת
חויניסק קלמיון פירוט לפניים, לולם יתכן
לפרט כפכונו.

ויש לנו לסתה כפקודנו ולפ' קוה מיזוח
11 צבוי הופכים, לה, על פי לנלי בלחן
המינים בקדום ריש פלקת ויגג, שבקשה מה
זה ויגג, חמל טקיה קרול מג'לו ומילג'ו
עמו עד עכשו גס כן. וגס ידער נס עגדן
בלחני מג'לו מלה ספקט "באוני" לדני,
ומפלם, וזה לאוון, כי לבך ידווע קוה כי
מניג המליכים יטנו לפניות גדויל רמלכות
וקליקס יוועגייאס, וסיה לה סה קה קיט ערל
לבד מנטפט הוי לבד מלה קמלן נס יעמדו
בפקק צין המלך ודריוו סיוויציס לראנונה
21 רמלכות, וחוץ לניגול יעמוד וסס ידער, וכמו
כן סיה מלצע יסודס עד עמה, וטמל כן
ויגג מג'לו פילוס אונגען לפניות ממתיימת